

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

голова приймальної комісії ТДАТУ

д.т.н., професор _____ В.М. Кюрчев

**ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ З ІНОЗЕМНОЇ
МОВИ**

ДЛЯ ВСТУПУ ДО АСПІРАНТУРИ

Мелітополь

2019

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму вступних випробувань з іноземної мови для вступу до аспірантури Таврійського державного агротехнологічного університету розроблено відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України –Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) від 23 березня 2016 року № 261.

Вступний іспит з іноземних мов (англійської, німецької, французької) до аспірантури має на меті визначення рівня підготовки вступників з іноземної мови та подальше спрямування навчання іноземній мові в аспірантурі з огляду на актуальність інтеграції освітньої системи України у європейський та світовий освітній простір та потребу в підвищенні рівня знань аспірантами іноземних мов і навичок активної роботи з міжнародними базами наукової інформації.

На вступному випробуванні з іноземної мови кандидати повинні продемонструвати високий рівень сформованості функціональної, мовної та мовленнєвої компетентностей. *Функціональна компетентність* включає володіння іноземною мовою для академічних цілей, а саме: вміння читати наукові тексти (першоджерела), анотувати та реферувати їх; слухати та конспектувати лекції; готувати та проводити презентації та семінари. *Мовна компетентність* передбачає володіння кандидатом орфографічними, орфоепічними, лексичними, фонетичними, граматичними та стилістичними нормами сучасної іноземної мови. *Мовленнєва компетентність* охоплює рецептивні (аудіювання та читання) та продуктивні вміння (говоріння, письмо та переклад).

Рівень володіння іноземною мовою вступників має бути не нижче рівня B2 відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій Ради Європи з питань освіти.

Аудіювання

Вступник може:

- розуміти запитання екзаменаторів;
- розуміти короткі висловлення й коментарі екзаменаторів;
- розуміти нормативне усне мовлення, як на близькі, так і на незнайомі теми, які звичайно зустрічаються в особистому суспільному, академічному або професійному житті
- розуміти основне з лекцій, розмов і доповідей та інших форм академічної/професійної презентації, які за змістом і лінгвістично є складними;
- розуміти головні думки мовлення, складного у змістовому та лінгвістичному планах, як на конкретні, так і на абстрактні теми, оформленого нормативною мовою, у тому числі - технічні дискусії з її/його спеціальності;
- розуміти розгорнуте мовлення, складні лінії аргументації за умови, що тема досить знайома і напрям розмови позначається ознаками експліцитно;
- розуміти повідомлення й оголошення на конкретні та абстрактні теми, мовлення яких нормативне;

– розуміти нормативне мовлення, яке здебільшого зустрічається у суспільному, професійному або академічному житті, і визначати погляди і ставлення мовця так само добре, як зміст інформації.

Читання

Вступник може:

- читати й розуміти тексти загальнонаукового та професійно орієнтованого характеру;
- володіти всіма видами читання (ознайомлювальним, вивчаючим, переглядовим і пошуковим);
- читати з високим ступенем самостійності, адаптуючи стиль і швидкість читання до різних текстів і цілей, і вибірково використовуючи відповідні довідкові джерела;
- швидко переглянути довгий і складний текст, знаходячи потрібні йому деталі;
- швидко ідентифікувати зміст і відповідність новин, статей, повідомлень на професійні теми широкого діапазону, вирішуючи, чи потрібне більш уважне їх вивчення;
- вилучати інформацію, думки і точки зору з вузькоспеціальних джерел у межах своєї сфери;
- розуміти спеціальні статті поза своїм полем діяльності за умови, якщо можна інколи користуватись словником для підтвердження своєї інтерпретації сприйнятої термінології.

Говоріння

Вступник може:

Монологічне мовлення:

- представляти себе;
- володіти мовленнєвим етикетом повсякденного й професійного спілкування;
- володіти всіма видами монологічного мовлення (інформування, пояснення, уточнення тощо);
- проводити презентації;
- робити коротке непередготовлене повідомлення, поєднуючи елементи опису, оповідання й міркування;
- виступати на конференціях з доповідями та повідомленнями.
- робити чіткі, детальні описи широкого кола об'єктів, пов'язаних із своєю сферою інтересів.
- давати чіткі, систематично розгорнуті описи та презентації з відповідним виділенням головних положень та релевантними допоміжними деталями.
- давати чіткі, детальні описи та презентації широкого ряду предметів, які стосуються його/її кола інтересів, викладаючи та аргументуючи думки/погляди з додатковими положеннями та відповідними прикладами.
- розвинути досить об'ємну чітку аргументацію, викладаючи і підтримуючи свої точки зору, з додатковими аргументами та відповідними прикладами; побудувати ланцюжок міркувань; пояснити точку зору на основні положення теми, наводячи різні аргументи –за і –проти.

- послідовно розвивати аргументацію, підкреслюючи належним чином основні положення там, де це потрібно, з відповідними додатковими деталями.

Діалогічне мовлення:

- починати, вести й завершувати бесіду;
- вести бесіду, демонструючи елементи розпиту, пояснення, висловлення власної думки і т. ін.
- уміти встановлювати контакти у ситуаціях повсякденного, професійного та наукового спілкування (контакти по телефону, обмін інформацією/ дискусія/ диспут у ході семінарів, конференцій тощо).
- користуватись мовою вільно, правильно й ефективно, в широкому діапазоні загальних, академічних, професійних тем про дозвілля, чітко позначаючи зв'язки між ідеями; спонтанно спілкуватись, добре контролюючи граматичний аспект, без жодних ознак необхідності обмеження того, що він/вона хоче сказати, приймаючи стиль мовлення залежно від обставин.
- спілкуватись настільки вільно і спонтанно, що це дозволяє здійснювати регулярну інтеракцію та підтримувати стосунки з носіями мови без жодних утруднень/незручностей для кожної сторони; особисте значення подій та вражень, висловлюючись "за" і чітко підтримуючи певні погляди, наводячи відповідні пояснення та аргументи.
- впоратись з поживавленою дискусією, правильно визначаючи аргументи "за" і "проти" певних точок зору.
- чітко виражати свої ідеї та погляди, переконливо презентувати й реагувати на складні лінії аргументації.
- брати активну участь у звичній та незвичній формальній дискусії.
- розуміти дискусії на теми, пов'язані з його/її сферою, детально розуміти думки, виділені мовцем.
- вести бесіди, викладати свою думку й захищати її, оцінювати альтернативні пропозиції та висувати гіпотези й реагувати на гіпотези інших.

Письмо

Вступник може:

- реалізувати на письмі комунікативні наміри:
 - писати зрозумілі, детальні тексти на ряд знайомих тем у межах своєї сфери інтересів, узагальнюючи й оцінюючи інформацію та аргументи з певної кількості джерел;
 - писати чіткі, детальні описи дійсних або уявних подій чи вражень, виділяючи зв'язки між думками у вигляді чіткого зв'язного тексту і дотримуючись прийнятих умовностей відповідного жанру;
 - написати твір або доповідь з послідовно розгорнутою аргументацією, належним чином підкреслюючи значущі думки та наводячи відповідні допоміжні деталі;
 - оцінити різні думки або шляхи вирішення проблеми;

- написати повідомлення або твір з розвинутою аргументацією, наводячи докази "за" і "проти" певної точки зору та пояснюючи переваги і недоліки різних варіантів.
 - писати твір з послідовно розгорнутою аргументацією, належним чином підкреслюючи значущі думки;
 - продукувати чітке, змістовне, об'ємне писемне мовлення з належним послідовним плануванням та розбивкою на абзаци;
 - писати анотації;
 - писати тези/ доповіді; використовувати правила написання слів та пунктуації, проте може спостерігатися вплив рідної мови.
- фіксувати потрібну інформацію в ході спілкування/ аудіювання.

Переклад

Вступник може:

- працювати з двомовним та одномовним словником;
- вибрати з двомовного словника відповідні українські або іншомовні еквіваленти;
- давати адекватний переклад на основі розпізнавання синтаксичної структури речення

СТРУКТУРА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступне випробування з іноземної мови включає дві частини: письмову, що складається з трьох різноформатних завдань, та усну. Модульний характер випробування забезпечує комплексну перевірку рівня сформованості функціональної, мовленнєвої та мовної компетентностей вступників.

Частина 1. Читання та переклад. Завдання, що пропонуються вступникам, спрямовані на перевірку рівня сформованості компетентності в перекладі джерел за фахом і передбачають детальне розуміння та адекватний переклад змісту прочитаної автентичної іншомовної інформації.

Завдання. Читання із словником оригінального тексту з фаху з точною передачею змісту прочитаного у формі письмового перекладу.

Обсяг тексту та час виконання: 1500 друкованих знаків за одну академічну годину.

Максимальна кількість балів – 20.

Частина 2. Письмо. Завдання, що пропонується вступникам, перевіряє рівень володіння нормами сучасного писемного мовлення, здатність успішно виконувати комунікативні завдання в письмовій формі.

Кандидати мають описати графічну інформацію з іншомовного автентичного джерела (таблицю, графік, діаграму тощо).

Обсяг опису та час виконання: 100-120 слів за 30 хвилин

Прийнятна логіка структурування опису, тобто наявність відповідних частин: вступу, основної частини, висновків; використання слів логічного зв'язку частин опису – 10 балів.

Граматична та лексична правильність опису – 10 балів. Відповідність встановленому обсягу – 3 бали. Охоплення всієї ключової інформації – 7 балів.
Максимальна кількість балів – 30.

Частина 3. Лексико-граматичний тест. Метою лексико-граматичного тесту є перевірка рівня сформованості лексичної та граматичної компетентностей, а саме здатність конструювати граматично правильні форми, використовуючи лексичні одиниці, які відповідають ситуації спілкування.

Завдання 1. Вступники мають заповнити пропуски в тексті однією контекстуально доречною мовною одиницею. Кількість пропусків – 10. Кожна правильна відповідь оцінюється в 0.05 балів; максимальна кількість балів – 5.

Завдання 2. Вступники мають виконати тестові завдання різного типу.

Кількість завдань – 40. Кожна правильна відповідь оцінюється в 0.05 балів; максимальна кількість балів – 20.

Тестові завдання охоплюють теми професійного та академічного спрямування.

Максимальна кількість балів – 25.

Час виконання комплексу письмових завдань – **2,5 години.**

Частина 4. Говоріння.

Вступники мають

- представити усне повідомлення (не менше 15 речень у природньо розмовному темпі) щодо власного особистісного та професійного становлення й щодо академічних та кар'єрних планів на майбутнє;

- продемонструвати спроможність вести невимушену бесіду і аргументовану дискусію в межах програмної (побутової, академічної та професійно-орієнтованої) тематики.

Максимальна кількість балів – 25.

Граматичний мінімум з англійської мови

Граматичний мінімум з англійської мови передбачає знання таких тем:

1. Речення. Порядок слів в англійському реченні.
2. Комунікативні типи речень. Розповідні, питальні та заперечні, питально-заперечні речення.
3. Типи питальних речень.
4. Іменник. Однина та множина іменників. Присвійний відмінок.
5. Артикль (*a/an; the*).
6. Займенник. Особові, присвійні, вказівні, питальні займенники. Неозначені займенники *some, any, somebody, something, anybody, anything* і заперечні займенники *no, nobody, nothing*. Кількісні займенники *many, much, few, a few, little, a little*. Неозначено-особовий займенник *one*. Підсилювальні та зворотні займенники.
7. Зворот *there is, there are*.
8. Слова-замінники.
9. Прикметник. Ступені порівняння.
10. Прислівник. Ступені порівняння.
11. Числівник. Кількісні та порядкові числівники. Дріб. Читання формул, хронологічних дат, позначень часу.
12. Прийменник. Прийменники часу. Прийменники місця. Прийменники руху.
13. Безособові речення.
14. Дієслово. Допоміжні та смислові дієслова, дієслово-зв'язка.
15. Спосіб (дійсний, умовний, наказовий). Система часів.
16. Часова система англійського дієслова в активному стані:
 - *Present, Past, Future Simple; Future Simple-in- the Past;*
 - *Present, Past, Future Progressive; Future Progressive-in- the Past;*
 - *Present, Past, Future Perfect; Future Perfect-in- the Past.*
17. Часова система англійського дієслова в пасивному стані:
 - *Present, Past, Future Simple; Future Simple-in- the Past;*
 - *Present, Past Progressive;*
 - *Present, Past, Future Perfect; Future Perfect-in- the Past).*
18. Модальні дієслова та їх еквіваленти.
19. Узгодження часів.
20. Пряма та непряма мова.
22. Умовні речення.
23. Безособові форми дієслова. Дієприкметник. Інфінітив. Герундій.
24. Основні суфікси іменників, прикметників, дієслів, прислівників.

Граматичний мінімум з німецької мови передбачає знання таких тем:

1. Структура речення в німецькій мові у порівнянні зі структурою речення в українській мові. Розповідне, питальне та заперечне речення. Типи питань. Порядок слів у простому реченні.
2. Іменник. Утворення множини іменників.
3. Артиклі. Основні функції артиклів, вживання артиклів.

4. Прикметник. Ступені порівняння прикметників.
5. Числівник. Арифметичні дії. Дріб.
6. Займенник.
7. Прислівник.
8. Прийменник.
9. Дійсний спосіб. Часи дієслів (Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, Futurum Aktiv).
10. Модальні дієслова та їх еквіваленти.
11. Безособові форми дієслова.
12. Дієприкметник, функції та способи перекладу.
13. Пасивний стан дієслова (Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, Futurum Passiv).
14. Інфінітивні конструкції та групи
15. Складнопідрядні речення, їх види. Порядок слів у складнопідрядному реченні.
16. Наказовий спосіб.
17. Умовний спосіб. Часи умовного способу. Умовні складнопідрядні речення.

Граматичний мінімум з французької мови передбачає знання таких тем:

1. Артикль.
2. Займенник.
3. Група часів індикативу.
4. Умовний спосіб.
5. Пасивна форма.
6. Інфінітив. Функції інфінітиву.
7. Дієприкметник.
8. Дієприслівник.
9. Порядок слів у реченні.
10. Узгодження часів індикативу.
11. Словотворення.
12. Складносурядне речення.
13. Складнопідрядне речення.

Лексичний мінімум

Лексичний мінімум має складати не менш ніж 2500 слів і словосполучень, включаючи загальнонаукову і спеціальну лексику, що відповідає певній галузі знань.

У цей мінімум входить загальнонавчана термінологічна лексика за фахом, а також так званий потенційний словник, який має бути сформований у процесі навчання у вищому навчальному закладі і який складається з інтернаціональних слів, подібних за виразом і таких, що збігаються за змістом в українській та англійській мовах; відтворюваних похідних і складних слів,

створених із знайомих морфем на основі вивчених словотворчих моделей. Для роботи над літературою з фаху вступник також повинен знати найбільш уживані фразеологізми, скорочення і позначки, прийняті в цій літературі.

Типові запитання до бесіди:

1. У якому вищому навчальному закладі Ви навчалися?
2. У якій установі (організації) Ви працюєте? Яку посаду займаєте?
3. Чим обумовлене ваше рішення навчатися в аспірантурі?
4. Який напрям Вашого майбутнього дисертаційного дослідження?
5. Чи брали Ви участь у науковій діяльності до вступу до аспірантури?
6. У яких науково-практичних конференціях Ви брали участь?
7. Чи маєте Ви публікації у фахових виданнях?
8. Якими знаннями, вміннями, навичками Ви оволоділи під час навчання у магістратурі?
10. Чому сучасному науковцю необхідно мати високий рівень володіння іноземними мовами?

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

з англійської мови:

1. Murphy R. English Grammar In Use with Answers: A Self-study Reference and Practice Book for Intermediate Students of English / R. Murphy. – CUP, 2011. – 356 p.
2. Wallace M.J. Study skills in English / Michael J. Wallace. – Cambridge: Cambridge University Press, 2010. – 208 p.
3. Берловська В. Д., Науменко О. О. Методичні вказівки з навчання різним мовним навичкам для складання кандидатського іспиту з англійської мови для аспірантів НТУ ХП / В.Д. Берловська, О.О. Науменко. — Харків: ХП, 2003. – 128 с.
4. Караєва Т. В. Ділова англійська мова: навч.-метод. посіб. для студ. немовних спец. ОКР: Магістр денної форми навчання / Т. В. Караєва. – Мелітополь: ТДАТУ, 2014. – 121 с.
5. Кнодель Л. В. Англійська мова для магістрів: навч. посіб. / Л. В. Кнодель. – К.: Вид-во Паливода А.В., 2008. – 336 с.
6. Курашвили Е.И., Михалкова Е.С. Английский язык для технических вузов: Начальный курс / Е.И. Курашвили, Е.С. Михалкова // – М.: Высш. шк., 1991. – 412 с.

з французької мови:

2. Beauset S., P.-Y. Réussir le DELF. Unite A\$. / S. Beauset. – Ambassade de France en Ukraine, 2001. - 139 p.
3. Mauger G. Grammaire pratique du français d'aujourd'hui / G. Mauger. - S.P.: Лань, 1996. – 158 p.
4. Болдина Л.А. Деловой французский язык / Л.А. Болдина. - М.: Март, 2005. –

128 с.

5. Драненко Г.Ф. Français, niveau avance DALF: Навчальний посібник для вищих навчальних закладів / Г.Ф. Драненко. - Київ, Ірпінь: ВТФ «Перун», 2001. - 232 с.
6. Карпусь И.А. Французский деловой язык: Учебное пособие / И.А. Карпусь. - 2003. - 188 с.
7. Колечко О.Д., Крилова В.Г. Ділова французька мова: Підручник / О.Д. Колечко, В.Г. Крилова. - К.: КНЕУ, 1999. - 360 с.
8. Костюк О.Л. Français, niveau intermédiaire DELF: Навчальний посібник для вищих навчальних закладів / О.Л. Костюк. - Київ. Ірпінь: ВТФ «Перун», 2001. - 224 с.
9. Лисенко О.М., Зязюн Л.І., Фаль О.С. Таблиці з граматики французької мови та вправи до них / О.М. Лисенко, Л.І.Зязюн, О.С. Фаль. – К.: Вадим Карпенко, 2012. – 332 с.
10. Матвишин В.Г., Ховхун В.П. Бизнес-курс французского языка: Учебное пособие / В.Г. Матвишин, В.П. Ховхун. - К.: Логос, 1999. - 384 с.

з німецької мови:

1. Engel, Ulrich. Deutsche Grammatik: Neubearbeitung / Ulrich Engel. - München : Iudicium Verlag, 2004. – 485 S.
2. Levy-Hillerich D. Mit Deutsch in Europa studieren, arbeiten, leben. – Plzen : Nakladatelství Fraus, 2004. – 232 S.
3. Весна М.П. Німецька мова (для технічних університетів): Підручник. / М.П. Весна, В.В. Задорожний. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2008. – 268 с.
4. Горшкова Т.В. Немецкий язык для магистрантов и аспирантов. Практикум. – Екатеринбург : Изд-во УрГУПС, 2014. – 50 с.
5. Зайцева Н.В. Lebensmittelkonservierung: посібник з позааудиторного читання для студентів спеціальності «Машинобудування» / Н.В.Зайцева – Мелітополь: ТДАТУ, 2009. – 35с.
6. Зайцева Н.В. Streifzüge zu Gesprächsthemen. Посібник з німецької мови для студентів та магістрантів усіх спеціальностей / Н.В. Зайцева – Мелітополь: ТДАТУ, 2012. – 120 с.
7. Зайцева Н.В. Verarbeitung komprimiert : посібник з розвитку навичок читання і говоріння для студентів спеціальності «Машинобудування» / Н.В.Зайцева – Мелітополь: ТДАТУ, 2009. – 42с.
8. Зайцева Н.В. Посібник з німецької мови для інженерних спеціальностей / Н.В. Зайцева – Мелітополь: ТДАТУ, 2013. – 140 с.
9. Кобжев О.М. Deutschkurs «Praktikum und Erholung auf dem Bauernhof» : навчальний посібник з німецької мови / упорядник Кобжев О. М. – Суми : Видавництво «Довкілля», 2002. – 257 с.
10. Мунтян С.Г. Deutschland: Gesellschaft, Kultur, Politik, Wirtschaft. Німецька мова. Посібник з самостійного позааудиторного читання для студентів

першого етапу навчання. Країнознавство. / С.Г. Мунтян. – Мелітополь : ТДАТУ, 2013. – 112 с.

11. Мунтян С.Г. Wirtschaft : посібник з позааудиторного читання для студентів економічного факультету/ С.Г.Мунтян. – Мелітополь : ТДАТА, 1999. – 46с.

12. Сальникова Ю.Н. Немецкий язык: Пособие для поступающих в аспирантуру Учебно-методическое пособие. – М. : МГСУ, 2011. – 110 с.

Вступне випробування з іноземної мови відбувається у формі комплексного письмового завдання та усної частини.

Тривалість іспиту – 2,5 години.

Критерії оцінювання

Проведення вступного випробування базується на письмовому та усному контролі. Результати вступного іспиту оцінюються за чотирибальною системою.

Загальна оцінка за вступне випробування з іноземної мови враховує бали за кожен з трьох письмових частин та бали за усну частину.

«Відмінно» (90-100 балів): вступник повинен *вільно* спілкуватись у межах вивченого мовного матеріалу, передбаченого типовими програмами вузів; виконувати різні види робіт з оригінальною літературою з фаху відповідно до поставлених завдань, що полягають в розумінні змісту і отриманні різноманітної інформації з оригінального джерела; читати та виконувати письмовий переклад оригінального тексту за допомогою галузевого словника; продукувати чітке, змістовне, об'ємне писемне мовлення

«Добре» (75-89 балів): вступник повинен вміти спілкуватись у межах вивченого мовного матеріалу, передбаченого типовими програмами вузів; виконувати різні види робіт з оригінальною літературою з фаху відповідно до поставлених завдань, що полягають в розумінні змісту і отриманні різноманітної інформації з оригінального джерела; читати та виконувати письмовий переклад оригінального тексту за допомогою галузевого словника; продукувати змістовне, об'ємне писемне мовлення

«Задовільно» (60-74 бали): вступник повинен вміти на елементарному рівні спілкуватись у межах вивченого мовного матеріалу, передбаченого типовими програмами вузів; працювати з оригінальними текстами іноземною мовою з фаху; читати та виконувати письмовий переклад оригінального тексту за допомогою галузевого словника; продукувати писемне мовлення.

«Незадовільно» (0-59 балів): вступник не вміє спілкуватись у межах вивченого мовного матеріалу, передбаченого типовими програмами вузів, працювати з оригінальними текстами іноземною мовою з фаху; продукувати чітке, змістовне, об'ємне писемне мовлення.

Проректор з НР МД

В.Т. Надикто

Проректор з НПП

О.П. Ломейко

Завідувач кафедри «Іноземні мови»

С.В. Симоненко

